

DOI: 10.5281/zenodo.3407108

UDC Classification: 656; 657

JEL Classification: L62; M41

ACCOUNTING OF SPECIFIC ASPECTS OF OPERATION, LISTINGS AND RENTALS OF AUTOMOBILE PNEUMATIC TIRES

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦИФІЧНИХ АСПЕКТІВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ, СПИСАННЯ ТА ОРЕНДИ АВТОМОБІЛЬНИХ ПНЕВМАТИЧНИХ ШИН

Viktoria V. Kirsanova, PhD in Economics, Associate Professor
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1075-8566
Email: vkirsanova@ukr.net

Natalia S. Kachanova
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1075-8566
Email: natashakachanova22@gmail.com
Received 11.03.2019

Розвиток економічної діяльності підприємств потребує постійної оптимізації витрат та ефективності виробництва. На автотранспортних підприємствах оптимізації потребують, перш за все, ті процеси, що є найбільш повторюваними та займають вагомую частку в складі витрат підприємства. До таких процесів можна віднести експлуатацію запасних частин, а саме пневматичних шин відповідно до традиційної класифікації. Через специфічні характеристики пневматичних шин як об'єкту обліку, виникає необхідність дослідження особливостей обліку операцій з шинами автотранспортних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Вивченню та дослідженню особливостей обліку експлуатації транспортних засобів на підприємствах, що спеціалізуються в транспортній галузі присвячували свої роботи такі науковці як: Грицак Н.Ю., Гужел Ю., Чередник Н., Гресь Н.Л., Жадан Ю.М., Роздобудько В., Пличко С., Базилюк А.В., Малишкін О.І., Максимова В.Ф., Хімч А., Сайко К., Коба О., Туржанська К.С.

Дослідження вітчизняних науковців розглядають облік пневматичних шин у складі оборотних активів підприємства в статті запаси, керуючись П(С)БО 9 «Запаси» [1], не зважаючи на суттєві недоліки даного варіанту обліку. В нормативних та наукових джерелах недостатньо уваги приділено питання облікового забезпечення експлуатації пневматичних шин. Дані аспекти зумовлюють актуальність проведеного авторами дослідження, спрямованого на розгляд дискусійних питань удосконалення обліку процесів експлуатації та оренди пневматичних шин автотранспортних засобів.

Метою статті є удосконалення методичних основ обліку експлуатації та оренди пневматичних шин.

Кірсанова В.В., Качанова Н.С. Облікове забезпечення специфічних аспектів експлуатації, списання та оренди автомобільних пневматичних шин. Науково-методична стаття.

У статті висвітлено специфічні аспекти обліку пневматичних шин на автотранспортних підприємствах. Розглянуто проблемні питання спірної природи шини як активу, віднесення її до категорій – основні засоби, запаси чи малоцінні необоротні матеріальні активи; недосконалості існуючих методів списання пневматичних шин; відсутності методичних рекомендацій щодо документального та облікового забезпечення процесу оренди шин. В статті запропоновано шляхи вирішення вказаних вище проблемних питань за допомогою удосконалення методичних основ обліку пневматичних шин. Всі питання в статті обґрунтовано та проілюстровано за допомогою законодавчо закріплених чинних норм, стандартів різного рівня.

Ключові слова: облік шин, списання шин, документальне забезпечення операцій з пневматичними шинами, оренда шин.

Kirsanova V.V., Kachanova N.S. Accounting of specific aspects of operation, listings and rentals of automobile pneumatic tires. Scientific and methodical article.

The article covers all the specific aspects of the accounting of pneumatic tires at motor transport enterprises. Problematic issues are considered: regarding the controversial nature of the tire as an asset, its classification into categories - fixed assets, stocks or low value non-negotiable tangible assets; on imperfection of existing methods of writing down pneumatic tires; regarding the lack of documentation and accounting for the tire lease process in theoretical and normative literature. The article proposes ways to solve the above problematic issues by improving the conceptual framework of accounting for pneumatic tires. All questions in the article are substantiated and illustrated by means of legally established and current norms, standards of various levels.

Keywords: tire accounting, tire cancellation, tire workflow, tire rental

Виклад основного матеріалу дослідження

Пневматичні шини як об'єкт обліку наділені певними унікальними характеристиками, що відрізняють їх від інших запасних частин на автотранспортних підприємствах:

- строк корисного використання пневматичних шин є довшим ніж один рік та залежить від нормативного пробігу шини;
- вартість пневматичних шин перевищує вартісний критерій (встановлений у розмірі 6000 грн) віднесення матеріальних активів до складу об'єктів основних засобів, зазначений в статті 14 Податкового кодексу України [2], так,

наприклад, в табл. 1 розглянуто цінову політику підприємств, що реалізують вантажні шини;

- в процесі експлуатації пневматичних шин виникає необхідність виведення активу з експлуатації для проведення ремонтних робіт або відновлення;
- автомобільні шини розрізняються відповідно до сезону експлуатації та регламенти їх експлуатації з метою забезпечення безпеки руху автотранспортних засобів потребують заміни умовно у літній та зимовий періоди на автомобілі.

Таблиця 1. Огляд цін актуальних моделей вантажних шин станом на 2019 рік

Виробник	Ціна, грн.		
	295/60, R 22,5*	315/70, R 22,5	385/65, R 22,5
Bridgestone	8775	11700	12068
Doublestar	6033	8254	8713
Dunlop	11408	11785	12163
Michelin	15050	15917	15879

Джерело: складено авторами за матеріалами [3]

*Примітки: * – ширина, профіль та діаметр пневматичної шини 2019 рік*

Це зумовлює необхідність аналізу нормативних та наукових джерел для виявлення передумов зміни методичних основ обліку автомобільних шин як оборотних активів підприємства. Основними положеннями, що регулюють облік пневматичних шин, є «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» № 291 та П(С)БО 9 «Запаси». За Інструкцією на субрахунок 207 «Запасні частини» ведеться облік придбаних чи виготовлених запасних частин, готових деталей, вузлів, агрегатів, які використовуються для проведення ремонтів, заміни зношених частин машин, обладнання, транспортних засобів, інструменту, а також автомобільних шин у запасі та обороті. Автомобільні шини, що є на колесах та в запасі при автомобілі, які враховані в ціні автомобіля та включені в його інвентарну вартість, обліковуються у складі основних засобів [4].

Варіант обліку придбаних для заміни пневматичних шин у складі основних засобів, спростовується твердженням П(С)БО 7 «Основні засоби»: об'єктом основних засобів може вважатися закінчений пристрій, або конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій [5]. Пневматичні шини як окремий об'єкт основних засобів при використанні, не здатні виконувати своє функціональне призначення окремо від автомобіля.

Слід зауважити, що при цьому в даному стандарті розглядається варіант покомпонентного обліку основних засобів, сутність якого полягає в визначенні одиницею обліку відокремленого

комплексу конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно [5]. Однак зауважено наступне: якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Якщо звернутися до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку даних об'єктів, то можна виявити принципові розбіжності з національними. За МСБО 16 «Основні засоби» [6] допускається можливість обліку запасних частин як у складі основних засобів, так і у складі запасів. Головним критерієм ідентифікації запасної частини є – довготривале використання об'єкту, що складає термін більше року, або більше операційного циклу (якщо він триває більше року). Також, якщо запасні частини та допоміжне обладнання можливо використовувати лише у зв'язку з об'єктом основних засобів, то їх слід враховувати як об'єкт основних засобів.

В вітчизняній науковій літературі з питань особливостей обліку на автотранспортних підприємствах також визначено альтернативні шляхи обліку пневматичних шин.

За дослідженням Базилука А.В., на автотранспортних підприємствах, в діяльності яких використання пневматичних шин є значною витратною категорією, що потребує оптимізації, необхідно впроваджувати один з альтернативних методів обліку шин. Перший альтернативний

варіант обліку передбачає облік шин не на 207 субрахунок, а на 112 як малоцінні необоротні матеріальні активи, другий варіант полягає в виділенні на субрахунок 23 окремої статті «Ремонт та заміна автогуми». Такі методичні засади обліку дозволяють, на думку автора, відстежувати вартість нових шин та вартість їх відновлення. Також науковець зазначає, що за старими правилами бухгалтерського обліку запасні частини

враховувалися на субрахунок 22 «Малоцінні швидкозношувані предмети» [7]. Це пояснюється твердженням П(С)БО 9 «Запаси», в якому можливо виключати зі складу активів і списувати витрати при передачі в експлуатацію лише вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів. Усі можливі варіанти обліку пневматичних шин з перевагами та недоліками систематизовано в табл. 2.

Таблиця 2. Варіанти субрахунків, на яких можуть обліковуватись запасні частини багаторазового використання на автотранспортних підприємствах

Субрахунок	Аргументи	
	«за»	«проти»
207 «Запасні частини»	Регламентовано «Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» № 291 та П(С)БО 9 «Запаси».	Відсутність досконалого методу списання, необхідність ведення складного аналітичного обліку, експлуатація більше року, висока вартість, що відповідає критеріям віднесення до основних засобів за Податковим кодексом
23/ «Ремонт і заміна автогуми»	Введення додаткового субрахунку «Ремонт і заміна автогуми» дозволить відображати на ньому списання вартості нової гуми при встановленні на транспортний засіб, та вартість відновлення	Стаття «Ремонт і заміна автогуми» відобразить не тільки фактично списані витрати, а й витрати, що лишаються на складі у вигляді відновлених шин, що недоцільно відносити до незавершеного виробництва
105 «Транспортні засоби»	Регламентується національними та міжнародними стандартами обліку в П(С)БО 7 «Основні засоби» та МСБО 16 «Основні засоби», є доцільним при покомпонентному обліку вантажних автомобілів	Дозволяється лише для обліку «першого комплекту» шин та так званої «запаски»
109 «Інші основні засоби»	Регламентується міжнародними стандартами обліку в МСБО 16 «Основні засоби». За вартісним критерієм в податковому обліку та за строком корисного використання можна віднести до об'єктів основних засобів	Не відповідає критерію виконання самостійних функцій та принесення економічних вигід підприємству за П(С)БО 7 «Основні засоби»
112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»	Відбувається накопичення витрат на відновлення, при введенні додаткового аналітичного рахунку «Шини, що були в експлуатації». Дозволяє через сальдо цього рахунку простежити вартість нових шин, відновлених, вартість їх відновлення	Віднесення суми відновлення пневматичних шин за першою подією вплине на збільшення валових витрат, при цьому їх вартість не відповідає категорії «малоцінні»
22 «Малоцінні швидкозношувані предмети»	Не порушується ПСБО 9 «Запаси», за яким виключення зі складу активів та списання витрат при введенні в експлуатацію допускається лише для МШП	Зависока вартість запасних частин, що суперечить категорії «малоцінні», та довгостроковий характер їх використання, що спростовує категорію «швидкозношувані»

Джерело: складено авторами за матеріалами [1-2, 4-7]

Варто зауважити, що основним недоліком обліку пневматичних шин у складі запасних частин є відсутність досконалого методу їх списання. Існує два способи обліку експлуатації шин і обидва є недосконалими: списання на витрати при передачі в експлуатацію та облік за первісною вартістю домоменту списання у наслідок непридатності.

При використанні першого способу, введення пневматичних шин в експлуатацію супроводжується списанням їх вартості на відповідний вид витрат: за дебетом рахунку 23 «Виробництво», 91 «Загальнопромислові витрати» та кредитом субрахунку 207 «Запасні частини»

[8]. Після цього ведеться лише аналітичний облік цих запасних частин у кількісному вираженні.

Повернення шин на склад з експлуатації оформлюється проведенням наступної господарської операції: за дебетом субрахунку 207 «Запасні частини» та кредитом субрахунку 719 «Інші доходи операційної діяльності». Оприбуткування в даному випадку відбувається за вартістю реалізації, що визначається комісією. Алгоритм здійснення списання за першим способом відображено на рис. 1.

Використання даного методу є недоцільним через принципове порушення пункту 23 П(С)БО 9 «Запаси», за яким виключати зі складу активів і списувати витрати при передачі в експлуатацію

можливо лише вартість малоцінних та експлуатацію вартість шин неможливо відстежити швидкозношуваних предметів, якими не є на рахунках бухгалтерського обліку, та пневматичні шини [1]. Після передачі в приховування активів є значним недоліком.

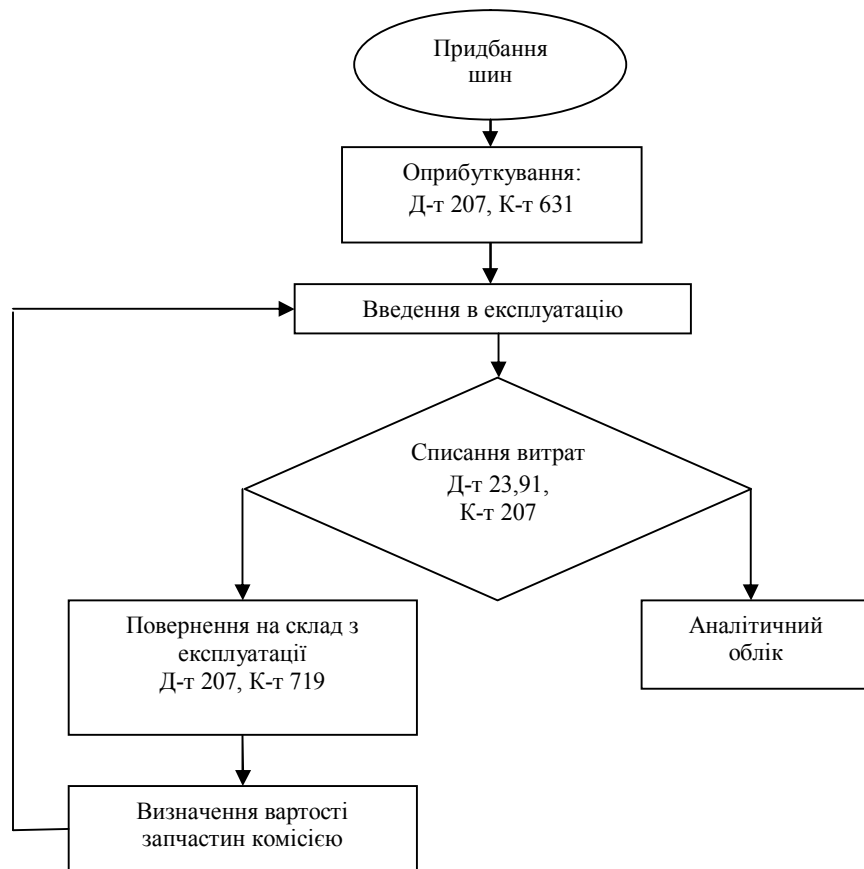

Рис. 1. Алгоритм реалізації першого способу обліку пневматичних шин зі списанням на витрати при передачі в експлуатацію

Джерело: складено авторами за матеріалами [1, 8]

Другий варіант списання шин за допомогою відкриття додаткових субрахунків, що вказані в введення обліку за первісною вартістю втілюється табл. 3.

Таблиця 3. Додаткові субрахунки для обліку пневматичних шин

Субрахунок 207 «Запасні частини»	
207.1 «Пневматичні шини»	
– 207.11	«Пневматичні шини на складі»
– 207.12	«Пневматичні шини в експлуатації»
– 207.13	«Пневматичні шини передані на ремонт (відновлення)»
– 207.14	«Пневматичні шини на складі відновлені»
– 207.15	«Пневматичні шини в експлуатації відновлені»

Джерело: складено авторами за матеріалами [7]

Виходячи з наведених субрахунків, оприбуткування шин відбувається проведенням господарської операції: дебет субрахунку 207.11 «Пневматичні шини та складі» та кредит субрахунку 631 «Розрахунки з постачальниками». Сезонна заміна шин оформлюється проведенням: дебет субрахунку 207.12 «Пневматичні шини в експлуатації» та кредит субрахунку 207.11 «Пневматичні шини на складі». Списання вартості шин з балансу, в даному випадку, відбувається лише за умов остаточної

втрати їх експлуатаційних якостей. Перевагою даного методу порівняно зі списанням на витрати при передачі в експлуатацію є можливість відстежувати вартість шин експлуатації на рахунках бухгалтерського обліку [8].

Недолік даного методу полягає в тому, що при оцінці шин в експлуатації за первісною вартістю, відбувається завищення реальної вартості активів підприємства. Знаходячись в експлуатації, шини втрачають свою первісну вартість, тому доцільніше в даному випадку було б

застосовувати оцінку за чистою вартістю реалізації.

При виборі методу списання шин необхідно врахувати, що перший метод завищує витрати підприємства, тим самим зменшуючи прибуток до оподаткування, такі дії є більш грубим порушенням ніж завищення вартості активів

підприємства. Не дивлячись на значні недоліки обох методів, в наказі про облікову політику підприємства все одно необхідно зафіксувати один з них.

Господарські операції з використанням додаткових субрахунків до рахунку 207 «Запасні частини» для обліку шин відображено в табл. 4.

Таблиця 4. Застосування додаткових субрахунків для обліку шин

Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Документ
Надійшли на склад придбані шини	207.11	631	Накладна, картка складського обліку
Нараховано ПК з ПДВ	641	631	Податкова накладна
Установлено придбані шини на автомобіль	207.12	207.11	Накладна-вимога, картка обліку наробітку шин
Оприбутковано на склад шини, зняті з автомобіля	207.11	207.12	Накладна-вимога, картка складського обліку, картка обліку наробітку шин
Передано пошкоджені шини в ремонт	207.13	207.11	Накладна-вимога, картка складського обліку, картка обліку наробітку шин
Виконано роботи з ремонту пошкоджених шин	23 91	631	Акт виконаних робіт
Оприбутковано шини після ремонту на склад	207.14	207.13	Накладна, картка складського обліку, картка обліку наробітку шин
Встановлено шини на автомобіль	207.12	207.14	

Джерело: складено авторами за матеріалами [7-8]

З метою удосконалення обліку шин та уникнення виявлених недоліків при використанні традиційних методів обліку, автори пропонують скоригувати методичні засади та перекласифікувати даний об'єкт, долучивши його до категорії необоротних активів, а саме статті основні засоби, використовуючи покомпонентний облік автомобілів. Адже автомобіль як об'єкт основних засобів, лише у комплексі з пневматичними шинами та іншими складовими, наприклад, акумуляторними батареями, може виконувати своє цільове призначення на підприємстві – надання послуг перевезення вантажів та пасажирів.

Варто зауважити, що якщо в комплексі компоненти мають різний строк корисного використання, то згідно з Методичними рекомендаціями № 561 [9] підприємство має право

самостійно вирішувати враховувати даний комплекс як єдиний об'єкт основних засобів, або кожен з компонентів окремо.

Складність визначення первісної вартості кожного окремого компонента, що стосується першого та запасного комплекту пневматичних шин вирішується 9 пунктом П(С)БО 7 «Основні засоби» [5], в якому зазначається, що первісна вартість, сформована загальною сумою розподіляється пропорційно до справедливої вартості компонента в загальній справедливій вартості об'єкта.

Отже, пропонується облік пневматичних шин вести на субрахунку 105 «Транспортні засоби» з використанням покомпонентного обліку основних засобів та пропонується відкриття додаткових субрахунків, вказаних на рис. 2.

Рис. 2. Розробка додаткових субрахунків для рахунку 105 «Транспортні засоби» для покомпонентного обліку вантажних автомобілів

Джерело: власна розробка авторів

Використання даних додаткових субрахунків дозволяє відстежувати сезонність комплексу пневматичних шин починаючи з етапу придбання до утилізації або повного вибуття шини.

Облік пневматичних шин у складі основних засобів потребує нарахування амортизації, пропонується нараховувати амортизацію виробничим методом, що є найбільш відповідним для автотранспортних підприємств. Виробничий метод нарахування амортизації передбачає розрахунок виробничої ставки амортизації.

Для пневматичних шин розрахунок виробничої ставки пропонується проводити за допомогою даних Експлуатаційних норм № 488 [10], в яких можливо знайти індивідуальні дані для різних моделей шин та транспортних засобів, разом з якими вони функціонують.

Враховуючи те, що пневматичні шини та можуть знаходитись в ремонті, на час його проведення пропонується призупиняти нарахування амортизації пневматичних шин. Завдяки даній зупинці буде можливо відстежувати який саме комплект знаходиться в експлуатації та на нього нараховується амортизація, а який виведено (через причини вказані в картці обліку нарботіку шини) та призупинено нарахування амортизації. Виведення шин з експлуатації пропонується оформлювати розпорядженнями керівних органів підприємства та відповідним записом в індивідуальних картках нарботіку. А введення в експлуатацію актом введення в експлуатацію після ремонту (форма № ОЗ-2). При обліку пневматичних шин у складі основних засобів, процес списання відбувається за стандартною схемою для об'єктів основних засобів без порушення принципів бухгалтерського обліку. При передаванні шин на утилізацію, оформлюється проведення аналогічне звичайній реалізації груп вибуття переведенням до складу не оборотних активів, утримуваних для продажу на рахунок 286.

Останнім часом отримує розповсюдження операція з оренди автомобільних шин, що особливо актуально в умовах необхідності сезонної зміни гуми. Процес оренди шин досі не знайшов опису у нормативних джерелах. При цьому необхідно зазначити, що при обліку шин у складі запасів, оренда шин стає неможливою, адже згідно з П(С)БО 14 «Оренда» [11] оренда – це угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. Ключовим в даному визначенні є твердження «користування необоротним активом», тобто допускається лише оренда таких активів, що вкотре підтверджує доцільність обліку пневматичних шин у складі основних засобів.

Серед переваг процесу оренди шин перед звичайним їх придбанням виділяють наступні:

- оплата здійснюється лише за фактичний пробіг шин;
- всі витрати щодо здійснення шинного сервісу бере на себе фірма-орендодавець (що прописується в умовах договору оренди шин);
- за умов договору оренди шин для орендаря відбувається оптимізація собівартості перевезень: ставка вартості кілометра пробігу шини, що використовується для розрахунку орендної плати, пропонується орендодавцем нижча, ніж та, що розрахована на підприємстві;
- немає потреби брати на себе відповідальність та витрати за вчасну утилізацію списаних пневматичних шин;
- вивільнюються оборотні кошти призначені на придбання шин.

Розрахунок вартості кілометра пробігу власних шин та періодичне порівняння його із запропонованим в договорі, дозволить визначити більш вигідний спосіб надходження шин. Оформлення господарських операцій з оренди шин надано в табл. 5.

Таблиця 5. Приклад типових господарських операцій з оренди шин

Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Документ
Отримано пневматичні шини в оренду	01		Акт приймання-передачі та встановлення об'єкту оренди
Нараховано орендну плату за отримані шини	23, 91, 92, 93	631	Розрахунок пробігу транспортного засобу
Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	Податкова накладна
Сплачено орендну плату	631	311	Платіжне доручення
Повернуто орендований об'єкт на залишкову суму за договором	01		Акт зняття та приймання-передачі об'єкту оренди

Джерело: власна розробка авторів

Орендовані пневматичні шини, як об'єкти необоротних активів, рекомендується обліковувати за дебетом позабалансового рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» за балансовою вартістю, що прописується в договорі оренди шин.

В зв'язку із запропонованими змінами методичних основ виникає необхідність внесення змін до облікової політики автотранспортного

підприємства про використання покомпонентного обліку основних засобів, із виділенням пневматичних шин як окремого компоненту.

Документообіг операцій з експлуатації орендованих пневматичних шин матиме наступний вигляд (рис. 3).

Як зображено на рис. 3, актом приймання-передачі та встановлення об'єкту оренди оформлюється момент установки шини на транспортний засіб клієнта. В даному документі фіксуються: тип транспортного засобу; показники одометру (пристрій для виміру кількості оборотів,

здійснених колесом); реєстраційний номер транспортного засобу; дата встановлення шини; типорозмір, модель, торгова марка; серійний номер; ціна на момент передачі; глибина протектора на момент передачі; стан шини на момент передачі.

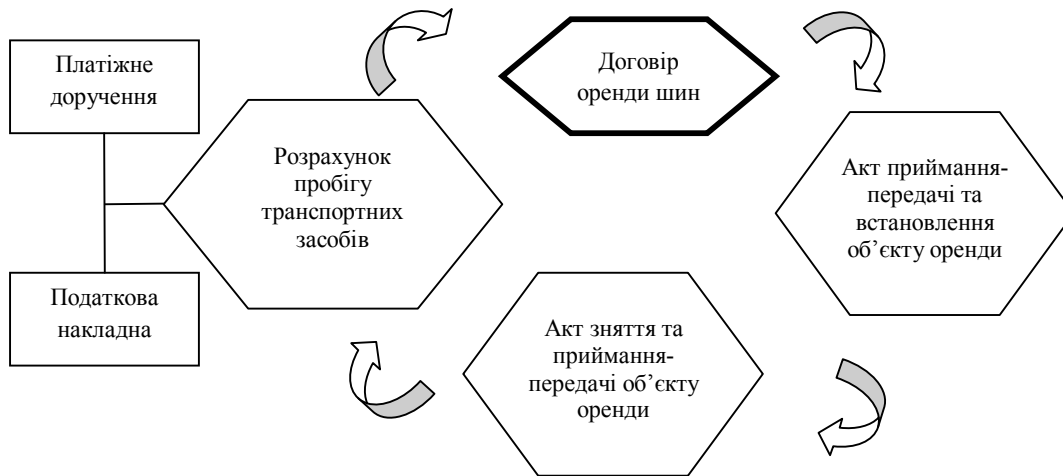

Рис. 3. Рекомендаційний документообіг обліку та контролю оренди пневматичних шин
Джерело: власна розробка авторів

Актом зняття та приймання-передачі об'єкту оренди оформлюється момент зняття шини з транспортного засобу клієнта. В даному документі фіксуються: реєстраційний номер транспортного засобу; дата проведення зняття/прийняття шини; типорозмір, модель, торгова марка; серійний

номер; ціна на момент передачі; глибина протектора на момент передачі; стан шини на момент передачі.

Аналітична таблиця, що слугує джерелом інформації для визначення пробігу шин та орендної плати може мати наступний вигляд (табл. 6).

Таблиця 6. Приклад аналітичної таблиці розрахунку вартості оренди пневматичної шини за період

Реєстраційні номери транспортного засобу	Тип транспортного засобу (призначення)	Показання одометра, км			Пробіг за період, км		Ставка, грн.	Сума, грн (за тис. км пробігу)
		На початок оренди	На початок періоду	На кінець періоду	Оренди (в цілому)	Звітний		
ВН0841ЕТ	Основний ТЗ	979264	1051817	1064700	85436	12883	613,24	7900,4
ВН4751ХМ	Причіпний ТЗ	979264	1051817	1064700	85436	12883	635,96	8193,0

Джерело: власна розробка авторів

В вище наведеній таблиці розкривається вся необхідна інформація, потрібна для розрахунку вартості оренди пневматичної шини за період. Показання одометра (лічильник кількості обертів колеса) знімаються на початок оренди для конкретного колеса, та на початок і кінець періоду для орендованої шини. Пробіг шини за період в кілометрах зазначається за весь період експлуатації орендованої шини та за звітний період на конкретному транспортному засобі. Ставка вартості кілометру пробігу переноситься з договору оренди шин, де прописується окрема ставка для основних та причіпних транспортних засобів. Сума орендної плати за період визначається множенням ставки вартості кілометру пробігу на пробіг шини за період в тис км.

Для прийняття стратегічних управлінських рішень щодо доцільності орендування пневматичних шин порівняно із придбанням, необхідно розраховувати фактичний наробіток власних шин, та ставки вартості на тис. км пробігу. Правильна організація документального забезпечення обліку експлуатації та оренди пневматичних шин дозволяє підвищити рівень обліково-аналітичної інформації щодо діяльності підприємства та доцільності орендних операцій.

Висновки

Проведене дослідження дозволило виявити недоліки та протиріччя існуючих методичних положеннях щодо обліку операцій з пневматичними автомобільними мишинами. Результатом проведеного дослідження є пропозиції з удосконалення методичних засад

обліку пневматичних шинв результаті розроблено необхідне документальне започаткування покомпонентного обліку для забезпечення обліку експлуатації та оренди шин. автотранспортних засобів. Авторами було

Abstract

The article is devoted to the study of specific issues of accounting for pneumatic tires at motor transport enterprises. Research by domestic scientists considers the accounting of pneumatic tires in the current assets of the enterprise in the inventories, guided by regulation (standard) of accounting 9 "Stocks", despite the significant disadvantages of this variant of accounting. In the normative and scientific sources insufficient attention is paid to the issue of accounting for the operation of pneumatic tires. These aspects determine the relevance of the study conducted by the authors, aimed at discussing the discussion issues of improving the accounting of the processes of operation and rental of pneumatic tires of vehicles. The purpose of the article is to improve the methodical bases for accounting for the operation and rental of pneumatic tires. Such features predetermine the need for analysis of normative and scientific sources to identify the preconditions for changing the methodological foundations of accounting for automobile tires as working assets of the enterprise. In the course of this analysis, deficiencies were found in existing methods of writing off pneumatic tires.

A critical feature of this article is that it proposes methodical accounting support for rent accounting for tires, which has not yet been considered in domestic literature. In order to make strategic management decisions regarding the feasibility of renting pneumatic tires in comparison with acquisition, it is necessary to calculate the actual work of own tires, and the cost rates on thousand km of run. Correct organization of documentary accounting for the operation and rental of pneumatic tires allows you to increase the level of accounting and analytical information on the activities of the enterprise and the feasibility of leasing operations.

The conducted research has allowed to reveal deficiencies and contradictions in the existing methodological provisions for accounting of operations with pneumatic automobile tires. The result of the study is the proposal to improve the methodological principles of accounting for pneumatic tires as a result of the introduction of component accounting for vehicles. The authors developed the necessary documentary accounting for the operation and rental of tires.

Список літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 (зі змінами і доповненнями) // Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
2. Податковий кодекс України: за станом на 05 червня 2019 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Сайт інтернет-магазину «Шипшина». Каталог товарів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://shyp-shyna.com.ua/catalogs/tyres/>.
4. Інструкція про застосування «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // Відомості Верховної Ради України. – 1999.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами і доповненнями) // Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби», виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року // Міжнародне нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
7. Базиліук А.В. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту та перевезень / [А.В. Базиліук, О. І. Малишкін – Київ.: Центр учбової літератури, 2011. – 241с.
8. Якимашенко В. Облік шин та акумуляторів / Вікторія Якимашенко консультація 16.08.2016 // Uteka: електронне видання для керівників і бухгалтерів із практичною інформацією щодо нерегульованих та спірних питань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-хozyajstvennye-operacii-9-uchet-shin-i-akkumulyatorov>.
9. Про затвердження «Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561 // Відомості Верховної Ради

- України. – 2003.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03>.
10. Про затвердження «Експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі»: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 р. № 488 // Відомості Верховної Ради України. – 2006.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181 (зі змінами і доповненнями) // Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.

References:

1. Regulation (standard) of accounting 9 "Stocks", approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine. (1999, October 20). Legal and regulatory framework of accounting in Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> [in Ukrainian].
2. The Tax Code of Ukraine (2008, June 5). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
3. The site of the online store "Shipsina". Product catalog. Retrieved from: <https://shypshyna.com.ua/catalogs/tyres/> [in Ukrainian].
4. Instruction on the application of the "Account of Accounts of Assets, Capital, Commitments and Business Operations of Enterprises and Organizations" №291. (1999, November 30). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> [in Ukrainian].
5. Regulation (standard) of accounting 7 "Fixed assets", approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine. (2000, April 27). Legal and regulatory framework of accounting in Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> [in Ukrainian].
6. International Accounting Standard 16 "Property, Plant and Equipment" issued by the Board of International Accounting Standards (2012, January 1). International legal and regulatory framework of accounting. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 [in Ukrainian].
7. Basiluk, A.V. (2011). Accounting and tax accounting of motor transport and transportation. Kyiv.: Center for Educational Literature [in Ukrainian].
8. Yakimashchenko, V. (2016). Accounting for tires and accumulators Uteka: electronic publication for managers and accountants with practical information on unresolved and controversial issues. Retrieved from: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-xozyajstvennye-operacii-9-uchet-shin-i-akkumulyatorov> [in Ukrainian].
9. On Approval of "Methodological Recommendations for the Accounting of Fixed Assets" №561. (2003, September 30). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03> [in Ukrainian].
10. On approval of "Operational norms for the average resource of pneumatic tires of wheeled vehicles and special machines made on wheeled chassis" № 488. (2006, May 20). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06> [in Ukrainian].
11. Regulation (standard) of accounting 14 "Rent", approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine. (2000, July 28). Legal and regulatory framework of accounting in Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Кірсанова В. В. Облікове забезпечення специфічних аспектів експлуатації, списання та оренди автомобільних пневматичних шин / В. В. Кірсанова, Н. С. Качанова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2019. – № 2 (42). – С. 28-36. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No2/28.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3407108.

Reference a JournalArticle:

Kirsanova V. V. Accounting of specific aspects of operation, listings and rentals of automobile pneumatic tires / V. V. Kirsanova, N. S. Kachanova // Economics: timerealties. Scientific journal. – 2019. – № 2 (42). – P. 28-36. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No2/28.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3407108.

